

**SEMINÁRNÍ PRÁCE 1:
ZAMYŠLENÍ NAD KOMUNIKOVÁNÍM STATISTIKY V MÉDIÍCH**

STATISTICKÁ ANALÝZA DAT, PSY 717

Klára Strouhalová

322488, Psychologie – Genderová studia

Vyučující: Mgr. Stanislav Ježek, PhD.

Datum odevzdání: 21. 5. 2010

Fakulta sociálních studií MU, rok 2012

Pro zamyšlení nad komunikací statistiky v mediích jsem vybrala interpretaci tiskové zprávy CVVM Sociologický ústav AV ČR – Důvěra vrcholným politikům, průzkum provedený dne 5. 4. – 12. 4. 2010 a zveřejněný 29. 4. 2010. Přestože jsem nesprávně zvolila články vycházející z průzkumu veřejného mínění, nikoliv z empirické studie, pokládám za správné držet se v opravné práci původního tématu a pokusím se jej prezentovat co nejlépe.

Kromě zveřejnění oficiální zprávy o výsledku provedeného průzkumu na „domácím“ serveru CVVM došlo k převzetí zmíněné tiskové zprávy internetovými deníky www.denik.cz a www.novinky.cz. Obě internetová média výsledky statistického výzkumu zveřejnila podobnou formou a to laické veřejnosti nejpřístupnějším konstatováním, že daná osobnost dosáhla určitého procentního zisku a v pořadí ostatních politiků se umístila na x-tém místě.

Pro čtenáře obou zpravodajských portálů kromě jednoduchého konstatování o pořadí a procentním zisku zůstal zcela nezmiňován fakt, jakým způsobem byl průzkum proveden a do jaké míry je dotázaný vzorek občanů reprezentativní pro vytvoření závěru, že získané výsledky jsou skutečně obrazem oblíbenosti politiků v rámci celé České republiky. Při rozboru tiskové zprávy CVVM lze také konstatovat, že není uveden bližší popis způsobu výběru dotazovaného vzorku obyvatel. Zpráva se pouze omezuje na konstatování počtu dotázaných, jejich věk „od 15 let“ a kvótní výběr respondentů „oblast NUTS 2“, tedy regiony (Praha, Stř. Čechy, Stř. Morava, Moravskoslezsko, Jihozáp., Severozáp., Jihových., Severových.), vycházející podkladů Českého statistického úřadu www.czso.cz. Považuji za nutné podotknout, že v podobných článcích vycházejících z průzkumů, či výzkumů je často možno pozorovat pozměnění výsledků, jejich zavádějící, či tendenční prezentace, nebo nepravdivý popis upřesňující zjištěná fakta. V ani jednom z těchto článků k ničemu podobnému nedošlo. Snad možná k zavádějící prezentaci v tom smyslu, že nebyla zveřejněna celá škála výsledků, ale jen ca (podle konkr. článku) první a poslední tři umístění

Interpreti www.denik.cz a www.novinky.cz svou formou prezentace provedeného průzkumu spoléhají na důvěru čtenáře v uvedený zdroj informací, v tomto případě v institut CVVM popřípadě Český statistický úřad. Přímé odkazy na zdrojová data a okrajové podmínky daného průzkumu zcela chybí, stejně jako statistické podklady a

užitá metodika. Je pouze uvedeno, že články čerpají z CVVM a lze tedy předpokládat, že CVVM tyto informace poskytuje.

Aby si mohl čtenář utvořit svou vlastní představu o směrodatnosti (váze) uvedeného průzkumu, považuji za nutné uvádět minimálně tyto doplňující údaje:

1. Kdo si průzkum objednal.
Z čistě statistického hlediska zpracování získaných dat nedůležité, může ale subjektivně poukázat na určitou (ne)zaujatost. Zde neuvedeno.
2. Kdo průzkum prováděl.
Z čistě statistického hlediska zpracování získaných dat nedůležité, doplňuje faktickou správnost zprávy. Uvedeno pouze ve zprávě CVVM.
3. Přesné datum nebo časové rozmezí, kdy se výzkum konal.
Uvedeno pouze ve zprávě CVVM.
4. Populaci, z níž byl vybírán vzorek respondentů.
Uvedeno pouze ve zprávě CVVM.
5. Počet osob, které výzkumníci kontaktovali.
Uvedeno pouze ve zprávě CVVM.
6. Pokud to technika výběru vzorku z populace umožňuje, zveřejnění směrodatné odchylky.
Uvedeno pouze ve zprávě CVVM.
7. Přesné znění otázky nebo otázek a množiny možného výběru.
Uvedeno pouze ve zprávě CVVM.
8. Způsob, jak může kdokoli obdržet kompletní dokumentaci k průzkumu.
Z čistě statistického hlediska zpracování získaných dat nedůležité, doplňuje faktickou správnost zprávy. Neuvedeno v žádném zdroji informací.

Z hlediska věcného – do jaké míry odráží provedený průzkum u zvolené zkoumané skupiny oblíbenost jmenované množiny osobností v celé populaci obyvatelstva – lze hodnotit způsob interpretace původní tiskové zprávy (průzkum CVVM) zpravodajskými portály za nedostatečný.

Obě interpretace zdrojové zprávy se omezují na konstatování procent a pořadí. Zcela pomíjí, že každá statistika je zatížena chybou použité metody, například interval spolehlivosti pro danou náhodnou veličinu. A v oblasti průzkumu veřejného mínění pomíjí způsob výběru oslovené skupiny respondentů a to, do jaké míry respektuje

veškeré demografické aspekty rozložení společnosti v souvislosti s převedením výsledků omezeného vzorku obyvatelstva na mínění celé populace.

Vzhledem k tomu, že v případě CVVM se nejedná o odborný článek, ale tiskovou zprávu, není možné z tohoto materiálu získat informace o okrajových podmínkách prováděného průzkumu tak, aby si mohl čtenář v případě zájmu vytvořit představu o procesu, kterým byla vybrána skupina, reprezentující poté s určitou chybou použité metody veřejné mínění obyvatel ČR.

Vybrané interpretace zvoleného veřejného průzkumu lze tak považovat za neúplné a v určitém smyslu i za zavádějící z důvodu nedostatečného informování o podmínkách, za jakých byl zmíněný výzkum proveden.

Prezentovaný výzkum a články

<http://www.novinky.cz/domaci/198941-fischer-stale-kraluje-duveryhodnosti-politiku-klaus-si-polepsil.html>

http://www.denik.cz/z_domova/nejduveryhodnejsi-jsou-pro-lidi-fischer-klaus-a-mo.html

http://www.cvvm.cas.cz/upl/zpravy/101033s_pi100429.pdf

Provedla jste pouze kosmetické změny. Na úvaze se nic nezměnilo a statistické chyby zůstávají.

Práci nepřijímám.

SJ

